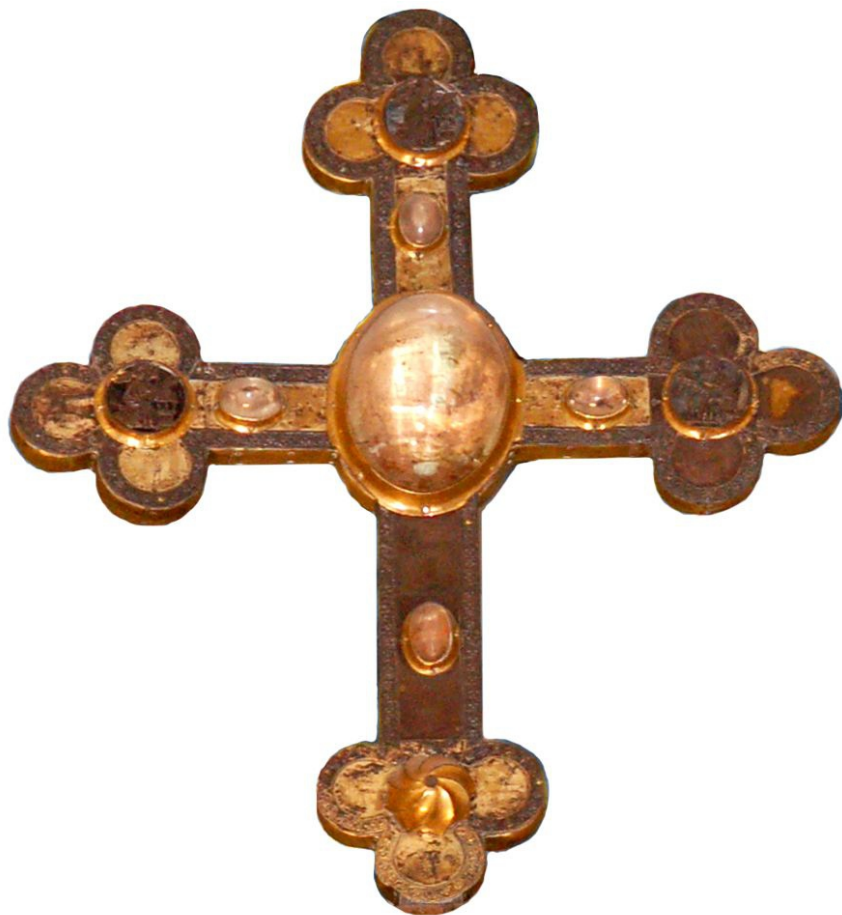

Valget er vårt

Forråde, fornekte eller vitne

Søster Joela Krüger

VALGET ER VÅRT

Forråde, fornekte eller vitne

Når Jesus går den siste strekningen på vei mot korset er det to av tolv apostler som står i sentrum for det som skjer: Peter og Judas. Begge befinner seg i en indre modningsprosess. Alle må vi igjennom en slik prosess på hver vår måte. Mye er avhengig av hvordan den forløper. Det får konsekvenser både for oss selv og for andre.

Navnene til disse to apostlene forbinder vi med hvert sitt drama. Det ene er uttrykt i nattverdliturgien: «I den natt da Herren Jesus ble forrådt ...»

Det andre møter vi i Peters gjentatte utsagn: «Jeg kjenner ikke denne mannen...»

Begge dramaer er knyttet til samme natt.

At Jesus ble forrådt, at Peter nektet for å kjenne ham, at vennene forlot ham – dette var noe av den dypeste lidelsen for Jesus. De som kan såre oss mest er de som står oss nærmest og de vi er mest glad i. Denne dype indre smerten gikk forut for all spott og hån som tornekroningen brakte med seg.

Disiplenes oppførsel bekreftet tilsynelatende for folket at de religiøse lederne hadde rett. De «gjennomskuet» Jesus som falsk profet og forfører. Endelig brakte de «sannheten» fram i lyset. Når de som sto Jesus nærmest tidde, var det klar tale. Ingen av dem var beredt til å stå opp for Jesus offentlig.

Den siste natten

Hva har foregått i disiplenes hjerter? Hvordan kunne alt dette skje?

Når evangeliene så tydelig beskriver Peters svake sider, blir vi nesten glade!

Peter kommer oss nær på en særlig måte. Så ofte våger han seg fram på før han har tenkt seg om. Uten videre spør han hvilken lønn de får for å følge Jesus. Peter synes det var vanskelig å tilgi, sju ganger måtte i alle fall være nok! – Hvem av oss har ikke problemer med det? Vi kjenner oss igjen i Peter.

Når Jesus blir tatt til fange er det typisk for Peter at han straks griper til sverdet og impulsivt slår til. Bare et siste helbredelsesunder fra Jesu side reddet ham ved denne avsporingen.

Men snart falt Peter enda dypere. Han varmet seg ved feil ild. Spørsmålet fra ei tjenestejente var nok. «Jeg kjenner ikke denne mannen». Det var Peters svar. Like før hadde han brukt store ord og erklært at han var beredt til å gå

med Jesus både i fengsel og i død. Var det hykleri?

Nei, det var det ikke! Men Peters selvtillit var enda ikke dypt nok rystet. Dessuten undervurderte han makten til den éne som Jesus akkurat hadde advart ham så tydelig imot: Satan, som var i ferd med å gå til et generalangrep på hver av de tolv apostlene.

Jesus advarte Peter. Men samtidig forsikret han apostelen om at han ba for ham. Jesus ba om at Peters tro ikke måtte svikte. Jesus visste at han, i motsetning til de andre, ville våge mye for ham denne natten. Med hjelp fra Johannes hadde det lykket Peter å holde seg helt nær Jesus.

Det ble redningen hans! På den måten var det mulig at Jesu blick traff ham. Dette blikket brakte Peter til en ekte omvendelse, *bort* fra seg selv og helt og fullt *til* Jesus. I ett «øye-blick» ble øynene hans åpnet så han så både seg selv og sin Herres trofaste, barmhjertige kjærlighet. Denne kjærligheten holdt ham fast da han falt. Peter hadde endelig funnet sin «frelses klippe». Fra denne stund bygget han sitt hus på denne klippen. Derfor kunne Jesus igjen gi Peter, den vaklende klippen, lederansvar for sin menighet. En menighet som dødsrikets porter ikke skal få makt over.

Finnes det et svar?

Hva var det som ble så annerledes for Judas i denne natten? Hvorfor endte livet hans så fryktelig? Det er et spørsmål vi bør stille oss. Judas viste tross alt at han angret. Han viker ikke unna. Uten skånsel bekjenner han åpent for øvrigheten: «Jeg har forrådt uskyldig blod.» De tretti sølvpingene gir han tilbake. Hvem av oss ville overhode være beredt til et slikt skritt? Kunne ikke Jesus tilgi Judas like mye som Peter? Ba ikke Jesus om tilgivelse for sine fiender da han hang på korset?

Judas og Peter hadde samme utgangspunkt. Begge hadde forlatt alt for Jesus. Begge var blant de disiplene som Jesus hadde utvalgt og gitt fullmakt. De gjorde under, helbredet syke og drev ut demoner. Begge opplevde etter tre år det motsatte av det de hadde ønsket, håpet og forventet. Det var ikke til å misforstå når Jesus begynte å tale om at han ville ende livet som en forbryter. Så langt de kunne forstå, var alle fremtidsplaner ødelagt. Snart ville alt ligge smertefullt knust – offentlig og synlig for enhver. Først i «mørkets time» kommer alt fram i lyset. Sannsynligvis vil det siste kapitlet i kirkehistorien få et lignende utfall. Loddet faller først når vi nærmer oss korset. «Er det meg? Mener han meg?» spurte disiplene under

nattverden. Ingen tenkte på Judas. Bare Johannes har senere skrevet ned en bemerkning som forteller mye: «... han var en tyv. Det var han som hadde pengekassen, og han pleide å ta av det som ble lagt i den.» Judas levde tre år i Jesu umiddelbare nærhet. Han hadde riktignok funnet en stor skatt i sin Herre, men samtidig hadde han huset en annen skatt. For hans vedkommende var det finansguden. Hvor gjerne og lettvint lever også vi i nærheten av Jesus, men vi elsker ham med et delt hjerte. «Der skatten din er, vil også hjertet ditt være.»

Farlig innfallsport

I motsetning til mange kristne i dag, kjente Judas de ti bud: «Du skal ikke drepe, du skal ikke bryte ekteskapet, du skal ikke stjele ...» Bare det med å stjele tok han ikke så høytidelig. Han mente å være kompetent nok til å utlegge budet tidsaktuelt og raust. Hans begavelse på dette området ble til en daglig fristelse. Han lærte på en stadig bedre og smartere måte å samarbeide med denne ene synden. Igjen og igjen har han døyvet samvittigheten. På de områder der vi har vår styrke og begavelse, ligger det alltid en svakhet som fienden vet å utnytte. Bare når vi våker over disse innfallsportene og lukker dem, blir vi bevart. Hvis ikke bygger vi en usynlig landingsplass, en bred rullebane for fienden og forbereder dermed hans invasjon.

Ledertest

I løpet av de tre årene som Judas var med Jesus på fulltid, manglet han noe som Peter hadde og som gjorde at han var vesentlig annerledes enn Judas: Peter var feilbar, men han lot seg korrigere. Han var beredt til å vende om – angre og omvendelse var ingen fremmedord for ham. Peters geistlige hyrdeembete ble i kirkehistoriens løp gjort om til «ufeilbarlighet», men fullmakten og autoriteten for et slikt embete består i noe annet enn det vi skulle tro. Den feilbare Peter skilte seg hele tiden ut ved at han lot seg vise til rette og var beredt til å vende om.

Allerede da Jesus kalte ham første gang, gjorde han noe på Jesu ord, som var helt imot hans mangeårige yrkeserfaring som fisker. Da Peter avla den store bekjennelsen til Jesus som den levende Guds Sønn, mottok han veldige løfter for livet sitt. Men like etterpå så Jesus at Peter var i den størst fare og at han helt manglet tanke for det som Gud vil. Selv Paulus gikk ikke

av veien for å refse Peter for hykleri, og Peter lot seg korrigere. Peter gikk en tung vei der han ble dypt skuffet over seg selv, men på denne veien ble bekjennelsen hans helt igjennom ekte: «Herre, du vet alt. Du vet at jeg har deg kjær.» Fullmakten hos dem som Jesus kaller til hyrder ligger gjemt i denne bekjennelsen.

Ledet eller villedet?

Når vektere og hyrder i menigheten lever forbundet med den store Gode hyrden i en slik kjærlighet som Peter, vil de la seg lede og føre av ham.

Da kan de på en rett og sann måte samle flokken sin om ham og lede dem til gode beitemarker og gjennom mørke daler. Er forbindelsen med ham derimot overfladisk, fører det til at flokken litt etter litt blir forsømt. Den blir spredt og blir et lett bytte for fienden.

Til tross for sine svakheter hadde Peter på sin vei bevist sin «lederkvalitet». Judas hadde sikkert også ledergaver. Det viser den presise måten han har uttenkt og gjennomført planen om å forråde sin venn på. «Venn, hvorfor har du kommet?» (tysk oversettelse) det var det siste spørsmålet Jesus stilte samvittigheten hans overfor. Med et kyss ble Jesus utlevert til sine fiender. Tegnet på kjærlighet og fortrolighet ble til en hån av vennskapet. I alles påsyn ble det til et dypt sårende tegn på forakt. Hva er det som har foregått i Judas?

Judas så på seg selv som realist. Fakta talte høyere enn alle løfter de hadde fått av Jesus. Han forsto at hele hans eksistensgrunnlag var i fare.

Det de hadde å rutte med hadde bare vært nok til det aller nødvendigste. Dertil kom daglig ubehag og gnisninger i disippelflokken. Mange ganger hadde de nesten ikke tid til å spise eller sove. Slik kunne det bare ikke fortsette særlig mye lenger. Og dette skulle være det lovede fantastiske messianske riket som de ventet på?

Kanskje han hadde tatt helt feil! For Judas var det også foruroligende at Peter hadde tilranet seg en fullstendig gal lederposisjon og stadig ble mer avhengig av Jesus! Han selv derimot, hadde mer enn alle de andre disiplene klart å bevare et nøkternt og klart syn på situasjonen. Det var han overbevist om. Dessuten var han en handlingens mann.

Den komfortable offerrollen

Det er lett og besnærende å legge alt til rette for det vi selv tenker. Da kommer vi i et godt lys – i et vakkert, men galt lys!

I sakral kunst har falskheten hos Judas noen ganger blitt uttrykt gjennom en lysende gul kappe. Ved første blick kunne man tro at han var Jesus. I vår tid er Judas befridd fra all tvetydighet. Denne «graverende misforståelsen i kristenheten» har vi endelig avdekket. Det er ikke noe spørsmål lenger: Det er Gud som er skyld i tragedien, ikke den stakkars Judas. Han har urettmessig blitt valgt til offerrollen. Judas er rehabilitert, offeret er blitt til helten. Løgn og sannhet står opp mot hverandre.

Hvor lenge?

Gud gir ethvert menneske personlig tid og rom til å vende om, som regel får vi mange anledninger. Hvor mange, vet vi ikke. Den samme åndelige lovmessigheten gjelder for våre kirker, menigheter, byer, folk og nasjoner. «Amorittenes syndeskyld har ennå ikke fylt sitt mål» står det i 1. Mosebok 15,16. Gud ga dem enda 400 år. Da Jona forkynte dom over Ninive førte det til en omfattende anger og omvendelse. Derfor fikk byen enda 150 år med nådetid.

Vi vet heller ikke når nådetiden utløper for oss og når det ikke lenger er mulig å vende om. Men én ting vet vi: Vi må ikke passivt la denne tiden passere. Bruk den dyrebare tiden godt, for dagene er onde, sier Paulus i Efeserne 5,16. I vår tid kan ingen lenger skjule seg for dette fakta – dagene er onde. Alle kan føle at vi gradvis beveger oss mot en katastrofe. Ennå har vi tid, men vi har ingen tid å miste, for dommen skal begynne med Guds hus (se 1. Pet 4,17).

«Våk og be» sa Jesus – ikke bare til sine sovende disipler i Getsemane.

I hans kristenhet i vesten, der den enda ikke lider under forfølgelse, er det også i dag mange sovende disipler. Vil vi først våkne når vår egen eksistens blir truet? Mange ganger kommer våre skjulte motiver først fram i lyset i en akutt krise. Det ville være bedre om det skjedde på forhånd.

Peter kan vise oss veien så vi i tide lærer å leve i øyekontakt med Jesus.

Da vil et blick fra ham som vi elsker holde oss fast selv når vi faller. Bare et hjerte som er kaldt og beregnende lar seg ikke lenger nå av Kjærligheten. *Forræderi* er ikke noe som skjer over natten, det forberedes over tid, man spekulerer og kalkulerer. Det å *fornekte*, som Peter gjorde, er som regel noe som overrumpler oss.

Optimalt utgangspunkt

I dag er utgangspunktet vårt så godt at det ikke kan sammenlignes med det disiplene hadde den gang. Deres tro kunne ennå ikke gripe den seieren Jesus vant for oss på Golgata. Vi vet derimot hvor dyrekjøpt vi er med Lammets blod. Vi er forløst. Offeret er fullbrakt! Vi trenger ikke lenger å ligge under for vår svake natur. Jesus har vunnet oss nåde til å seire, for vi har mottatt «det som Far har lovet». Den hellige ånd venter bare på å fullføre sitt verk i oss og gjennom oss. Jesus lovet sine disipler at han ikke ville la dem bli igjen som foreldreløse barn. «Dere skal få kraft når Den hellige ånd kommer over dere, og dere skal være mine vitner», det var løftet han ga (Apg 1,8).

Han gir oss kraft til å være vitner – vitner om det vi har opplevd med ham – vitner for en levende Herre, som vi kjenner og elsker. Vi står ikke for et eller annet allment, uklart gudsbegrep, nei, vi bekjenner ham som er Abrahams, Isaks og Jakobs Gud og vår Herre Jesu Kristi Far. Vi bekjenner Jesus slik det sto skrevet på Golgata kors: «Jesus fra Nasaret, Jødenes Konge» – frelser, forløser, fullender og gjenoppretter for folkeslag og nasjoner! Ham vil vi opphøye og ære!

Alle er kalt til det største

Kraften til å bekjenne uten frykt, er tilgjengelig for alle, for små og store. Ikke alle har kall til å være evangelister, bibellærere eller forkynnere, men alle er kalt til det aller største, å være vitner!

Det første mektige vitne var Stefanus, en diakon full av Den hellige ånd. Forløst fra menneskefrykt talte han med en slik visdom, at ingen kunne si imot eller tilbakevise det han sa. Å frykte Herren er begynnelsen til visdom. Den kjennetegnet den første menigheten i Jerusalem. Gudsfrykten ga den styrke. De lød Gud mer enn mennesker. Gjennom oppstandelseskraften var det mulig for dem å ta del i Jesu lidelse, fornekte seg selv og ta opp korset. Det var det normale kristenliv. I en hard hverdag og under forfølgelse opplevde de at Den hellige ånd hadde uendelig mye mer å gi enn alle nådegaver.

Når Jesus snakket om «det som Far har lovet» mente han sannhetens Ånd, rådgiveren, advokaten og trøsteren. Han er den som utfyller all vår mangel og vår utilstrekkelighet. Bare han kan på en klar og banet vei føre oss igjennom alle forførelser og farer som omgir oss i denne tiden. Han bevarer

oss fra å overvurdere og undervurdere oss selv og hjelper oss til å akseptere hvem vi er på en god og sann måte. Da kan vi til og med si «Når jeg er svak, da er jeg sterk. Alt makter jeg i ham som gjør meg sterk, Jesus Kristus» (se 2. Kor 12,10, Fil 4, 13).

Veien er banet

Vi trenger ikke å frykte for forhør, konflikter og kritikk. Den hellige ånd selv tar hele ansvaret. Han gjør oss til noe som ingen kan forestille seg, nemlig til Jesus-like mennesker! Og i lidelsen får vi se himmelen åpen slik som Stefanus. Den hellige ånd gjør oss til løve og lam. Han lærer oss å være kloke som slanger og enfoldige som duer.

Det lønner seg å gi denne Herren full råderett over livet vårt. Han skal være husets herre og ikke bare bli tilvist et kott. Jesus vil samle en menighet av mennesker som elsker ham, både blant jøder og i nasjonene. Dem vil Gud sammenføre og la vokse til et hellig tempel i Ånd og sannhet (se Ef 2).

Fullendte veier

I den tiden vi nå er inne i, vil Gud begynne å synliggjøre sitt kommende rike – sekundære læreforskjeller og tradisjoner som har holdt seg i århundrer, settes til side. Allerede da Jesus ble født i Betlehem kom jøder og hedninger fra nasjonene sammen for å tilbe Kongen. Slik fikk vi en anelse av hvordan Gud vil fullende sin menighet. Etter Jesu død og oppstandelse er det lett for oss å finne veien, for vi trenger ikke å lete lenge. Foran oss står ledestjernen, korset fra Golgata, høyt oppreist. Der henger han som lot seg korsfeste for oss, en foraktet jøde – Kongen og Herren over våre egne og nasjonenes liv! Det som ble lovet Maria, vil skje: Jesus, Den høyestes Sønn, skal sitte på Davids trone og det skal ikke være ende på hans kongedømme. Israels konge, Kongenes Konge og Herrenes Herre skal fra Jerusalem uttale sitt siste maktfulle ord:

SE, JEG GJØR ALLE TING NYE!